

Додаток 2
до наказу від 23.03. 2023 р. № 244

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра терапії і клінічної діагностики

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан факультету ветеринарної
медицини
Микола ЦВІЛІХОВСЬКИЙ
Протокол № 11 від 01 червня 2023 р.

«СХВАЛЕНО»
на засіданні кафедри терапії і
клінічної діагностики
Протокол №11 від «23» травня 2023 р.

Грушанська **Наталія ГРУШАНСЬКА**

«РОЗГЛЯНУТО»
Гарант програми
д.вет.н., зав. каф. терапії і клінічної
діагностики

Грушанська **Наталія ГРУШАНСЬКА**

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Ветеринарні превентивні технології незаразних хвороб коней

Спеціальність:	211 – Ветеринарна медицина
Освітня програма:	«Ветеринарна медицина»
Факультет:	Ветеринарної медицини
Розробник:	Шарандак Павло Васильович професор кафедри терапії і клінічної діагностики

Київ – 2023

1. Опис навчальної дисципліни

Ветеринарні превентивні технології незаразних хвороб коней

(назва)

Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь		
Освітній ступінь	«Магістр»	
Спеціальність	211 – «Ветеринарна медицина» (шифр і назва)	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Вибіркова	
Загальна кількість годин	95	
Кількість кредитів ECTS	3,2	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	–	
Форма контролю	Комплексний екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки (курс)	6	–
Семестр	12	–
Лекційні заняття	15 год.	–
Практичні, семінарські заняття	30 год.	–
Лабораторні заняття		–
Самостійна робота	50 год.	–
Індивідуальні завдання		–
Кількість тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних самостійної роботи студента	3 год. 3,3 год.	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Основною метою інтегрованої дисципліни «Ветеринарні превентивні технології незаразних хвороб коней» є удосконалення та поглиблення теоретичних знань і практичних навичок із розпізнавання внутрішніх хвороб коней, вивчення етіології, патогенезу, симптомів, перебігу, прогнозу, організації лікувальних заходів залежно від конкретних умов утримання та годівлі коней.

Дана дисципліна викладається на основі результатів досліджень науковців факультету ветеринарної медицини Національного університету біоресурсів та природокористування України та інших ВНЗ України чий наукові тематики були пов'язані з незаразною патологією коней. Лабораторні та лекційні заняття проходять з використанням живих тварин.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі ветеринарної медицини, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

загальні компетентності (ЗК):

- Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
- Здатність приймати обґрунтовані рішення.

фахові (спеціальні) компетентності (ФК):

- Здатність планувати, організовувати та реалізовувати заходи з лікування тварин різних класів і видів, хворих на незаразні, інфекційні та інвазійні хвороби.
- Здатність розробляти стратегії профілактики хвороб різної етіології.

Програмні результати навчання (ПРН):

- Установлювати зв'язок між клінічними проявами захворювання та результатами лабораторних досліджень.
- Розробляти карантинні та оздоровчі заходи, методи терапії, профілактики, діагностики та лікування хвороб різної етіології.
- Здійснювати просвітницьку діяльність серед працівників галузі та населення.

3. Програма та структура навчальної дисципліни

Інтегрована дисципліни «Ветеринарні превентивні технології незаразних хвороб коней» вивчається упродовж 3 семестру магістратури і включає п'ять блоків, одним з яких є «Внутрішні хвороби коней». На вивчення блоку з «Внутрішніх хвороб коней» виділено всього 95 годин.

Змістовий модуль (Блок «Внутрішні хвороби коней»)

Тема лекційного заняття 1. Діагностичні підходи за хвороб серцево-судинної системи у коней. - 2 год.

Тема лекційного заняття 2. Діагностичні підходи за хвороб системи дихання в коней. - 2 год.

Тема лекційного заняття 3. Хвороби шлунку і кишок із симптомокомплексом колік у коней. - 2 год.

Тема лекційного заняття 4. Хвороби гепатобіліарної системи в коней. - 2 год.

Тема лекційного заняття 5. Хвороби нирок і сечових шляхів. - 2 год.

Тема лекційного заняття 6. Хвороби системи крові. Анемій у коней. - 2 год.

Тема лекційного заняття 7. Хвороби новонароджених лошат незаразної етіології. - 2 год.

Тема лекційного заняття 8. Хвороби шкірного покриву у коней – 1 год.

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Тижневий розподіл	Кількість годин			
		денна форма			
		усього	у тому числі		
лек.	лаб		с.р.		
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль № 1.					
Тема 1. Хвороби серцево-судинної системи у коней.	1, 2	13	2	4	7
Тема 2. Хвороби системи дихання в коней.	3, 4	13	2	4	7
Тема 3. Хвороби системи травлення в коней	5, 6	12	2	4	6
Тема 4. Хвороби гепатобіліарної системи і ендокринних органів в коней	7, 8	12	2	4	6
Разом за змістовим модулем 1		50	8	16	26
Змістовий модуль № 2.					
Тема 5. Хвороби сечової системи коней	9, 10	12	2	4	6
Тема 6. Хвороби системи крові і нервової системи коней.	11, 12	12	2	4	6
Тема 7. Хвороби лошат незаразної етіології.	13, 14	12	2	4	6
Тема 8. Захворювання шкіри незаразної етіології у коней.	15	9	1	2	6
Разом за змістовим модулем 2		45	7	14	24
Усього годин		95	15	30	50

4. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин
1		
2		
...	Не передбачені	

5. Теми практичних занять

--

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Діагностичні підходи за хвороб серцево-судинної системи у коней.	4
2	Діагностичні підходи за хвороб системи дихання в коней.	4
5	Хвороби системи травлення в коней.	2
6	Хвороби шлунку і кишок із симптомокомплексом колік у коней.	2
7	Хвороби гепатобіліарної системи в коней.	2
8	Хвороби, що пов'язані з ендокринною патологією та проявляються метаболічними порушеннями в організмі коней.	2
9	Хвороби нирок і сечових шляхів.	4
10	Хвороби системи крові. Анемій у коней	2
11	Діагностичні підходи за хвороб нервової системи у коней.	2
12	Хвороби новонароджених лошат незаразної етіології.	4
13	Хвороби шкірного покриву у коней	2
14	Клінічна лабораторна діагностика хвороб коней	2

6. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин
1		
2		
...	Не передбачені	

7. Теми самостійних занять

Блок «Внутрішні хвороби коней»		
№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Діагностичні критерії та лікування кардіоміопатій в коней.	2
2	Діагностика набутих та вроджених вад серця в коней.	5
3	Діагностика, лікування та профілактика хронічного обструктивного бронхіту в коней.	7
4	Хвороби шлунку і кишок із симптомокомплексом колік з явищами перитоніту в коней.	4
5	Диференційна діагностика поліурії/полідипсії у коней.	2
6	Вроджені патології нирок і сечових шляхів.	6
7	Гематурія коней	2
8	Хвороби нервової системи незаразної етіології в коней.	4
9	Ізоеритролізис лошат	6
10	Фотосенсибілізація та гіперчутливість шкіри	6

1. Контрольні питання, комплекти тестів для визначення рівня знань студентів

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ																			
ОС «Магістр» 211 – «Ветеринарна медицина»	Кафедра терапії і клінічної діагностики 2022-2023 навч. рік	БІЛЕТ № 1 з дисципліни «Ветеринарні превентивні технології забезпечення здоров'я коней»	Затверджую зав. кафедри Грушанська Н.Г. «_» ____ 2023 р.																
Екзаменаційні запитання																			
1. Схема дослідження серцево-судинної системи в коней?																			
2. Класифікація хвороб з симптомокомплексом колік.																			
Тестові завдання різних типів																			
Питання № 1. Який із перерахованих методів є додатковим для діагностики хвороб серця? <table border="1" style="width: 100%;"> <tr><td>1</td><td>Аускультация</td></tr> <tr><td>2</td><td>Термометрія</td></tr> <tr><td>3</td><td>Рентгенографія</td></tr> <tr><td>4</td><td>Анамнез</td></tr> </table>		1	Аускультация	2	Термометрія	3	Рентгенографія	4	Анамнез	Питання № 6. Яка фізіологічна особливість сечі коней <table border="1" style="width: 100%;"> <tr><td>1</td><td>Наявність осаду</td></tr> <tr><td>2</td><td>Сильно кисла реакція</td></tr> <tr><td>3</td><td>Наявність пластівців</td></tr> <tr><td>4</td><td>Наявність муцину</td></tr> </table>		1	Наявність осаду	2	Сильно кисла реакція	3	Наявність пластівців	4	Наявність муцину
1	Аускультация																		
2	Термометрія																		
3	Рентгенографія																		
4	Анамнез																		
1	Наявність осаду																		
2	Сильно кисла реакція																		
3	Наявність пластівців																		
4	Наявність муцину																		
Питання № 2. Який метод діагностики відноситься до функціонального методу дослідження? <table border="1" style="width: 100%;"> <tr><td>1</td><td>Аускультация</td></tr> <tr><td>2</td><td>Спірометрія</td></tr> <tr><td>3</td><td>Огляд</td></tr> <tr><td>4</td><td>Рентгеноскопія</td></tr> </table>		1	Аускультация	2	Спірометрія	3	Огляд	4	Рентгеноскопія	Питання № 7. Які дослідження не проводять при визначенні ендogenous Д-гіповітамінозу <table border="1" style="width: 100%;"> <tr><td>1</td><td>визначення рівня кальцію організмі молодняку</td></tr> <tr><td>2</td><td>визначення рівня секреції жовч синтезу жовчних кислот</td></tr> <tr><td>3</td><td>визначення вмісту каротину сироватці крові</td></tr> <tr><td>4</td><td>визначення рівня глюкози у крові</td></tr> </table>		1	визначення рівня кальцію організмі молодняку	2	визначення рівня секреції жовч синтезу жовчних кислот	3	визначення вмісту каротину сироватці крові	4	визначення рівня глюкози у крові
1	Аускультация																		
2	Спірометрія																		
3	Огляд																		
4	Рентгеноскопія																		
1	визначення рівня кальцію організмі молодняку																		
2	визначення рівня секреції жовч синтезу жовчних кислот																		
3	визначення вмісту каротину сироватці крові																		
4	визначення рівня глюкози у крові																		
Питання № 3. Поза сфінкса характерна для такого захворювання <table border="1" style="width: 100%; height: 40px;"> <tr><td> </td><td> </td></tr> </table>				Питання № 8. Для регуляції обміну кальцію і фосфору та процесу окостеніння кісток в організмі необхідний вітамін <table border="1" style="width: 100%;"> <tr><td>1.</td><td>Д</td></tr> <tr><td>2.</td><td>Є</td></tr> <tr><td>3.</td><td>А</td></tr> <tr><td>4.</td><td>В₁</td></tr> <tr><td>5.</td><td>С</td></tr> </table>		1.	Д	2.	Є	3.	А	4.	В ₁	5.	С				
1.	Д																		
2.	Є																		
3.	А																		
4.	В ₁																		
5.	С																		

Питання № 4. Який препарат є основним для використання при патології з симптомокомплексом колік?		Питання № 9. Яке захворювання незаразної етіології розвивається при згодовуванні неякісного молозива?	
1	Спирт метиловий	1.	Аліментарна диспепсія
2	Глюкоза	2.	Аутоімунна диспепсія
3	Спирт етиловий	3.	Молозивний токсикоз
4	Спирт пропіловий	4.	Абомазит
Питання № 5. За ураження якого органу спостерігається поява алопецій, мікседеми, брадикардії?		5.	Панкреатит
<input type="text"/>			
<input type="text"/>			
<input type="text"/>			
<input type="text"/>			

Питання № 10. Який вид кормів впливає на розвиток фотосенсибілізації

1.	сіно бобових, пшеничні висівки, сінаж
2.	свіжа зелень, кисле молоко, варені яйця
3.	гречка
4.	молоко

7. Контрольні питання, комплекти тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами.

Контрольні питання

1. Для діагностики хвороб серця застосовують метод...
2. При міокардиті у коней після прогонки частота серцевих скорочень...
3. При ендокардиті з'являються шуми...
4. Для лікування міокардиту у коней застосовують...
5. Для лікування міокардозу у коней застосовують...
6. Для лікування ендокардиту у коней застосовують...
7. Для лікування міокардіофіброзу у коней застосовують...
8. Загальна реакція в період реактивної фази у коней проявляється...
9. За допомогою якого спектру світла проводять знезараження стайні?
10. Доза крові для коней при аутогемотерапії становить...
11. Ін'єкції ауто крові призначають з інтервалом ...
12. Гемотерапію для коней застосовують при...
13. Інгаляційна терапія для коней застосовують при...
14. Очисні клізми у коней рекомендують проводити при...
15. Для покращення перистальтики кишечника у коней температура води при очисній клізмі становить...
16. Для зняття спазму кишечника у коней температура води при терморегулюючій клізмі повинна становити...
17. Не рекомендується використовувати парафін у коней при...
18. Озокеритотерапія у коней ефективна при...
19. Біологічна дія глини зумовлена...
20. До загального симптому хвороб серцево-судинної системи у коней належить...
21. На початку розвитку серцевої недостатності компенсаторна функція серця здійснюється за рахунок...
22. Причинами міокардиту у коней є...
23. Причинами ендокардиту у коней є...
24. При міокардиті на електрокардіограмі у коней ...
25. При міокардиті у коней рекомендують...
26. При міокардиті не застосовують...
27. При міокардозі на електрокардіограмі у коней ...
28. При дифузних деструктивних змінах міокарда не застосовують...
29. На початку розвитку міокардіофіброзу у коней клінічні ознаки проявляються при...
30. Наявність ендокардіальних шумів при аускультатії серця свідчить при...
31. Носова кровотеча у коней виникає при...
32. Кров при носовій кровотечі ...
33. Для лікування носової кровотечі проводять...

34. При западанні черпакуватого хряща у коней виникає дихання...
35. Для дослідження гортані коней застосовують ...
36. При ларингіті коней застосовують...
37. При набряку гортані застосовують...
38. При хронічному бронхіті кашель у коней...
39. Хронічне обструктивне захворювання легень у коней виникає внаслідок...
40. При хронічному обструктивному захворюванні легень у коней застосовують..
41. При набряку легень застосовують...
42. При плевриті у коней температура тіла...
43. Для діагностики ексудативного плевриту у коней застосовують...
44. При грудній водянці у коней температура тіла...
45. Для діагностики хвороб печінки у коней застосовують...
46. Причини виникнення фарингіту у коней...
47. Параліч глотки у коней характеризується...
48. При гострому розширенні шлунку у коней апетит і спрага...
49. Для зняття спазм кишечника у коней застосовують...
50. Для відновлення перистальтики кишечника у коней застосовують...
51. Для зондування коней застосовують зонд...
52. На початку розвитку метеоризму кишечника у коней перистальтичні звуки...
53. При ентералгії кишечника коней перистальтичні звуки...
54. При метеоризмі кишечника у коней застосовують...
55. При ентералгії кишечника коней застосовують...
56. При непрохідності кишечника коней перистальтичні звуки...
57. При непрохідності кишечника коней застосовують клізми...
58. При механічній непрохідності кишечника коней застосовують...
59. Гострий гепатит у коней перебігає з температурою...
60. При нирковій недостатності у коней набряки утворюються ...
61. Клінічно кормова алергія проявляється...
62. При лікарській алергії застосовують...
63. Активна гіпертермія головного мозку у коней розвивається при...
64. Постгеморагічна анемія коней виникає при...
65. Для коней застосовують кровозамісні препарати...
66. При нефрозі кількість білку у сечі коней становить...
67. Для катетеризації жеребців застосовують...
68. Для зняття спазму сфінктера сечового міхура застосовують...
69. Хвороба Кушинга у коней виникає внаслідок ураження,..
70. Дефіцит вітаміну А в організмі лоша супроводжується...
71. При рахіті у лоша у другій стадії хвороби з'являються ознаки...
72. Ступінь тренованості коней визначають за ...
73. Після фізичного навантаження у коней артеріальний пульс...
74. Після фізичного навантаження у добре тренованих коней кількість еритроцитів...
75. Після фізичного навантаження у добре тренованих коней вміст гемоглобіну...
76. Вітамінно – мінеральні препарати для коней застосовують при...

77. До спортивних змагань коні допускаються при наявності наступних ветеринарних документів...
78. Які клінічні показники досліджують для виявлення ступеня тренованості спортивних коней?
79. Допінг-контроль спортивних коней під час змагань проводять з метою...
80. Лікування коней під час змагань ФЕІ проводять з дозволу і узгодженням
81. Коней, які приймають участь у пробігах, знімають із змагань, якщо їх пульс не відновився за...
82. Паспорт спортивного коня необхідно для...
83. При виїзді коней на змагання необхідно оформити ветеринарні документи...
84. Допінг – контроль спортивних коней проводять ...
85. Для допінг – контролю відбирають проби...
86. До заборонених препаратів на допінг – контроль належить...
87. Фактори ризику виникнення колік у коней.
88. Клінічні ознаки та діагностичні підходи симптомокомплексу колік у коней
89. Клінічні ознаки та діагностичні підходи хвороб печінки у коней.
90. Клінічні ознаки та діагностичні підходи хвороб верхніх дихальних шляхів у коней.
91. Клінічні ознаки та діагностичні підходи вроджених пороків серця у коней.
92. Клінічні ознаки та діагностичні підходи неонатальної гіпотрофії лошат.
93. Клінічні ознаки та діагностичні підходи гострої неркової недостатності у коней
94. Клінічні ознаки та діагностичні підходи міоглобінурії у коней
95. Діагностичні підходи та диференційна діагностика поліурії/полідипсії у коней
96. Діагностичні підходи та диференційна діагностика хронічної втрати ваги у коней

2. Методи навчання.

- Словесні (лекційний, пояснення, дискусія, інструктаж, бесіда);
- Наочні (демонстрація презентацій, фото, відео, тематичні тварини);
- Практичні (лабораторна робота, практична робота, статистична обробка)

3. Форми контролю.

- Поточний (опитування, тестування);
- Рубіжний (контрольна робота, реферат, модулі);
- Підсумковий (тестування, іспит).

10. Розподіл балів, які отримують студенти. Оцінювання знань студента відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України» (наказ про уведення в дію від 27.12.2019 р. № 1371)

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	Відмінно	Зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	Не зараховано

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи $R_{\text{НР}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{НР}} + R_{\text{ат}}$.

11. Методичне забезпечення

1. Практичні рекомендації з діагностики і профілактики патології мінерального обміну у жеребних кобил і лошат [Електронний ресурс] / О. Павелиця та ін. НУБіП України, 2010. Режим доступу до ресурсу: <http://elibrary.nubip.edu.ua/2626/>.
2. Рекомендації з організації відтворення коней та профілактики патології обміну речовин у жеребців і кобил [Електронний ресурс] / М. Цвіліховський та ін. НАУ, 2006. – Режим доступу до ресурсу: <http://elibrary.nubip.edu.ua/2618/>.

12. Рекомендована література

Базова література:

1. Burger I.H. Updated feeding recommendations for the animal diet. WALTHAM Focus. 1995, 5(3). 32 p.
2. Veterinary Laboratory Medicine. Interpretation & Diagnosis. Ed. D.J. Meyer, J.W. Harvey. Saunders, 2001. 456 p.
3. A-Z of horse diseases and common Health problems. Interpet Publishing. 1993. 304 p.
4. Практичні рекомендації з діагностики і профілактики патології мінерального обміну у кобил і лошат / О. О. Павелиця, та ін. К., 2010. 30 с.
5. Sameh M. Abutarbush Illustrated guide of equine diseases. Willey-Blackwell, 2009. 704 p.
6. Dereck C. Knottenbelt, Reg R. Pascoe Color Atlas of diseases and disorders of the hourse. Wolfe, 1994. 432 p.
7. Рекомендації з організації відтворення коней та профілактики патології обміну речовин у жеребців і кобил / М. І. Цвіліховський, та ін. К., 2006. 31 с.
8. Robinson N. Edward Current therapy in equine medicine. Saunders, 2015. 815 p.

Допоміжна література:

1. Eliza Malton Horse diseases and disorders: an issue of veterinary clinics. States academic press, 2001. 248 p.
2. Tony J. Cunha Horse feeding and nutrition. Elsevier Science, 2012
3. Мікроелементози сільськогосподарських тварин / М. О. Судаков, та ін. К.: Урожай, 1991. 144 с.
4. Lon D. Lewis Feeding and care of the horse. Vetbooks, 2013. 437 p.

13. Інформаційні ресурси:

1. <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/>
2. <http://www.evj.co.uk/evj>
3. <http://www.sciencedirect.com/science/journal/10900233>
4. <https://onlinelibrary.wiley.com/>
5. <http://www.fei.org/fei/your-role/veterinarians>